

A megszokottól különböző szemszögből mutatja be néhány nevezetes és kevésbé ismert barlangunkat a **Mafilm Népszerű-tudományos Stúdiójában** sokak összefogásával készített,

A MÚLTNAK KÚTJA

című rövidfilm. Mert noha nem hiányoznak belőle a barlangfilmek megszokott látványosságai, a csodás cseppkőalakzatok és a különféle ásványvirágok, a tárgy nem ez, hanem az élővilág megannyi kőbe dermedt vagy az évszázadoktól eltemetett seregni emléke.

A kiindulási pont a jelen és a bajóti **Öregkő** oldalában meghúzódó jelentéktelen kőfülke. Pontosabban: az a néhány esztendeje még jelentéktelen üreg, amelyet azóta szívós munkával feltártak a régészet iránt is érdeklődő barlangkutatók. Közben kiszedték a törmelékét, az üregből egyre tágasabb lyuk, mára jókora barlangterem lett. Ebben az „új” állapotában szolgált menedékkül a néhány ezer esztendővel ezelőtt erre járó őseinknek. A barlangból kihordott törmelékben — mintegy „ráadásként” — rengeteg ember- és állatsontot, kerámiaedényt meg kőeszközt találtak a kutatók. A barlang legalább olyan jó lelőhely, mint a hagyományos temető vagy valamely többször átépített templom, erődítmény.

Amikor az **Öregkőnél** elfogytak a látnivalók, a **Duló Károly** rendező és **Enyedi Lajos** operatőr vezette alkotócsoporthoz más barlangok felé fordította a kamerát. Megtudjuk például azt, hogy a hazai barlangi ősemberkutatásra **Herman Ottó** hívta föl a figyelmet, s hogy például a **Szeletéből** előkerült, finoman megmunkált kőszerszögekéről először sokan úgy vélték: hamisítványok. Pedig „csak” eleink dicséretére szóló hétköznapi dokumentumok. Majd még mélyebb „időkút”-ba tekinthetünk: **tízmillió** esztendeje élő állatok és növények maradványait is megőrizték a barlangok. Sőt, a remek kristályok még régebbi időnek, százmillió éveknek a tanúi.

És ezzel vége a filmnek. Akadhat olyan néző, aki berzenkedik: miért nem időrendben, a múlttól a jelen felé haladva ismerkedünk meg a tengernyi emlékekkel. Nos, bizonyos, hogy úgy a film „logikusabb” volna. Legalábbis valamiféle szigorú időmérce szerint. De ne feledjük: a kutat is felülről kezdik ásni...

Daniss Győző

A TIT MŰSORAIBÓL

TERMÉSZETTUDOMÁNYI STÚDIO

(Budapest, XI., Bocskai út 37.)

9. (hétfő) 18 óra: Csináljuk együtt! Várákötészet bemutató. II. Adventi koszorúk, karácsonyi asztaldíszek (Siposné Solymos Márta); Gombász szakkör: Galambgombák (dr. Urai Pál).

11. (szerda) 18 óra: A világ legmélyebb barlangjai III/2. (Kardos László); Ásványbarátok köre: klubnap, ásványszeres; Gombász szakkör: Alapfokú gombásmerői tanfolyam; Terrarista szakkör: Rovartenyésztési ismeretek (Rakonczay Zoltán).

12. (csütörtök) 18 óra: Pillantás a „csoda” függőnye mögé — Japán II/2. Mai társadalmi problémák (dr. Kiplics István).

KOSSUTH KLUB

(Budapest, VIII., Múzeum u. 7.)

8. (vasárnap) Tárlatvezetések: 9.30 óra: XIX. századi magyar festészet; 15 óra: A századforduló művészete (Magyar Nemzeti Galéria — Kovácsnay Viktória); 10.30 és 16 óra: A középkori Buda királyi várpalotája és gótikus szobrai; 12 és 14.30 óra: Budapest két évezrede (Budapesti Történeti Múzeum).

9. (hétfő) 17.30 óra: A piarista rend Magyarországon és a világban (dr. Medvigy Miklós).

10. (kedd) 14 óra: Körséta az Országos Széchényi Könyvtárban. Találkozás az előcsarnokban.

11. (szerda) 17 óra: Szívbeteg klubja: A zene szerepe a szívbeteg gyógyításában (Domokos Kinga).

PLANETÁRIUM

(Budapest X., Népliget)

6. (péntek) 9.30 óra: Az élet bolygója: a Föld; 11 óra: A Földtől a csillagokig; 12.30 óra: Irány a Mars! 14.30 óra: A galaktika vándorai; 16 óra: Egi vándorok.

7. (szombat) 9.30 óra: Irány a Mars! 11 óra: A galaktika vándorai; 12.30 óra: A Nap családja; 14.30 óra: Évek és órák; 16 óra: Évek és órák.

8. (vasárnap) 9.30 óra: Irány a Mars! 11 óra: A galaktika vándorai; 12.30 óra: A Nap családja; 14.30 óra: Évek és órák; 16 óra: Évek és órák.

9. (hétfő) 9.30 óra: A Nap családja; 11 óra: Az élet bolygója: a Föld; 12.30 óra: A Földtől a csillagokig; 14.30 óra: Hazánk csillagos égboltja; 16 óra: Földön kívül a Földön?

10. (kedd) 9.30 óra: Az élet bolygója: a Föld; 11 óra: A Földtől a csillagokig; 12.30 óra: Irány a Mars! 14.30 óra: A galaktika vándorai; 16 óra: Egi vándorok.

11. (szerda) 9.30 óra: Az élet bolygója: a Föld; 11 óra: A Földtől a csillagokig; 12.30 óra: A százmilliárd csillag világa; 14.30 óra: Kalandozás az égbolton; 16 óra: Hazánk csillagos égboltja.

12. (csütörtök) 9.30 óra: A Nap családja; 11 óra: Az élet bolygója: a Föld; 12.30 óra: A Földtől a csillagokig; 14.30 óra: Hazánk csillagos égboltja; 16 óra: Földönkívüliek a Földön?

KÖZLEKEDÉSI MŰZEUM

(Budapest, XIV., Városligeti krt. 11.)

7. (szombat) 11 óra: Moszkva és Lenin-grád tegnap és ma. Kisérfilm: A forradalom városa (dr. Jasinszky István).

8. (vasárnap) 11 óra: Irányzatok a tengeri hajók építésében 1900-tól 1917-ig. Kisérfilm: Egy fehér hajó (dr. Molnár György).

12. (csütörtök) 11 óra: A közlekedés múzeuma.

TERVEZZÜNK TÁRGYAKAT!

A Magyar Kereskedelmi Kamara Ipari Formatervezési Tájékoztató Központja és a Magyar Televízió művelődési főszerkesztősége tervezési pályázatot hirdetett 9–18 éves fiatalok számára. Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium, az Innovációs Általános Innovációs Pénzügyintézet, a Magyar Űrtörök Szövetsége, az Országos Pedagógiai Intézet, a Rubik Innovációs Alapítvány, valamint a Vermiculita Innovációs Kísérőbizottság által támogatott **Tervezzünk tárgyakat!** című pályázatra különféle használati eszközöknek a meglévőknél jobban használható, szebb, olcsóbb vagy bármely más szempontból előnyösebb terveit várják. A pályamunkákat 1987. december 1-jén déli 12 óráig lehet eljuttatni a Magyar Kereskedelmi Kamara Ipari Formatervezési Tájékoztató Központjába (Bp., 1389, Gerlőczy u. 1.). A pályázat részleteiről levélben tájékoztatást ad Gaul Emil (Postacím: Bp. 62., Pf.: 106. — 1389).

ÚJ KÖNYVEK

HOGYAN MŰKÖDIK A GAZDASÁG?

Bizonyosan a legszükségesebb időpontban vágott bele a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó egy világsikerű szak- és ismeretterjesztő könyv (újra) kiadásába. A zárójelel feliratságra utal: 1976-ban már kis példányszámban megjelentette a kiadó Paul A. Samuelsonnak, az amerikai Massachusetts Institute of Technology professzorának először 1948-ban kiadott **Közgazdaságtanát**, ámbar nem a teljes szövegében. Ez a mostani könyv teljes és más. A címe azonos, de társszerzőként William D. Nordhausnak, a Yale Egyetem közgazdász professzorának a neve is rajta szerepel. S ez, mint a szerző előszava mondja, két tudósnemzedék együttműködését jelenti a modern közgazdaság uralkodó irányzatának színtézisében: az 1985-ben 12., de ekként tartalmilag megújult kiadásban.

Az új évszám azt is jelenti, hogy a tudomány feldolgozhatta az utóbbi évtizedek világgazdaságot megrázkódtató olajárrobbanás tapasztalatait. De nemcsak ilyen frissessége okán időszerű a könyv mostani folyamatos magyar kiadása. A folyamatosság azt jelenti, hogy ezúttal — Atkari János fordításában — az első kötetet vehetjük kezünkbe, s negy-öt hónapos időközleket követi a második és a harmadik; mellesleg kell is ennyi idő egy-egy kötet megemésztéséhez. Az időszerűség abból következik, hogy fölültebb fontosnak és közérdeklődésre számíthatnak mai életünkben a közgazdasági ismeretek. S ez a könyv fokozatosan és sok példával úgy vezet be a tudományba, hogy érdeklődéssel követheti és megértheti mindenki, ugyanakkor a szakmát tanuló vagy a szakember sem megcsönkített, leegyszerűsített ismereteket kap, hanem nagy szintézist és magával ragadó (elsajátításra érdemes) gondolatmenetet, gondolkodásmódot a tárgyalat kérdéseiben.

Egyébként ebben az első kötetben a közgazdaságtan alapfogalmain (s a velük kapcsolatos eltérő nézeteket), a gazdaságszervezést, az ármechanizmust, a kínálat és a kereslet alapelemeit fejtik ki a szerzők. Továbbá a makroökonomia kérdéskörét — a kibocsátás és az árak ingadozásának, a fogyasztásnak és a beruházásnak, a költségvetési politikának, a munkanélküliségnek, az inflációnak a problémáit taglalják. Majd képet adnak a pénz, a kamatlábak és a deficit, a költségvetési politika szerepéről. N. F.

KITAIBEL!

E számunknak a Kiteibél Pál középiskolai tanulmányi verseny anyagát adó cikkei: Kipusztult madarak, Az afázia kezelése.